به نام خداوند جان و خرد

اداره آموزش و پرورش:	**آزمون درس جغرافیای ایران (۱)**	تاریخ: ..... / ..... / ۱۴۰۵
دبیرستان:	پایهٔ دهم – رشتهٔ علوم انسانی | درس ۱ و ۲	مدت آزمون: ۴۵ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	مدرس: **خانم پویش**	بارم کل: ۲۰ نمره | نمره: .....

درس ۱: جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر – درس ۲: روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا

الف) درست یا نادرست (هر مورد ۰/۵ نمره – جمعاً ۲ نمره)

ردیف	عبارت	سطح	بارم
۱	واژهٔ جغرافیا برای نخستین بار توسط اراتوستن، دانشمند یونانی، ارائه شد.	آسان	۰/۵
۲	در پژوهش جغرافیایی، «تدوین فرضیه» گام پنجم و آخرین گام است.	آسان	۰/۵
۳	اگر فرضیهٔ پژوهشگر رد شود، پژوهش او بیهوده بوده و باید دلسرد شود.	متوسط	۰/۵
۴	سؤال «چه موقع» به علت وقوع پدیده می‌پردازد.	دشوار	۰/۵

ب) جای خالی (هر مورد ۰/۵ نمره – جمعاً ۲ نمره)

ردیف	عبارت	سطح	بارم
۱	در واژهٔ جغرافیا، GEO به معنای «.....» و GRAPHY به معنای «.....» است.	آسان	۰/۵
۲	مطالعهٔ همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان را دید «.....» یا کل‌نگری می‌گویند.	آسان	۰/۵
۳	محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط «.....» و محیط «.....» به وجود می‌آید.	متوسط	۰/۵
۴	فرضیه، پاسخ «.....» و حدس «.....» محقق به سؤال تحقیق است.	دشوار	۰/۵

پ) چهارگزینه‌ای (هر مورد ۰/۵ نمره – جمعاً ۲ نمره)

ردیف	سؤال و گزینه‌ها	سطح	بارم
۱	کدام مورد از سؤال‌های کلیدی جغرافیا نیست؟ الف) چطور ب) کجا ج) چه کسی د) چند	آسان	۰/۵
۲	سؤال «چطور» به کدام مورد می‌پردازد؟ الف) مکان وقوع پدیده ب) علت وقوع پدیده ج) سیر تکوین و تحول پدیده د) روند زمانی پدیده	متوسط	۰/۵
۳	مراجعه به سالنامهٔ آماری، نقشه و عکس هوایی در پژوهش، نمونهٔ کدام روش گردآوری اطلاعات است؟ الف) میدانی ب) کتابخانه‌ای ج) مصاحبه د) پرسش‌نامه	متوسط	۰/۵
۴	کدام مورد نمونهٔ «نگاه سودجویانه» انسان به محیط طبیعی است؟ الف) قطع بی‌رویهٔ درختان جنگل ب) برداشت چای در لاهیجان ج) ساخت سد شاه‌عباسی طبس د) تهیهٔ نقشهٔ شهر	دشوار	۰/۵

ت) پاسخ کوتاه (هر مورد ۱ نمره – جمعاً ۶ نمره)

ردیف	سؤال	سطح	بارم
۱	جغرافیا را بر اساس تعریف اراتوستن بنویسید.	آسان	۱
۲	پنج گام پژوهش در جغرافیا را به ترتیب بنویسید.	آسان	۱
۳	چهار مورد از شش سؤال کلیدی جغرافیا را نام ببرید.	آسان	۱
۴	دو ابزار گردآوری اطلاعات در روش میدانی را نام ببرید.	متوسط	۱
۵	«مکان» و «پدیدهٔ جغرافیایی» را تعریف کنید.	متوسط	۱
۶	چرا جغرافی‌دانان از دید ترکیبی (کل‌نگری) استفاده می‌کنند؟	دشوار	۱

دانلود از وبسایت و اپلیکیشن پادرس

ت) پاسخ کامل (هر مورد ۲ نمره – جمعاً ۸ نمره)			
ردیف	سؤال	سطح	بارم
۱	چرا می‌گوییم «جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است»؟ توضیح دهید.	متوسط	۲
۲	با ذکر یک مثال توضیح دهید که چرا رابطهٔ علم جغرافیا با سایر علوم، دوسویه است.	متوسط	۲
۳	عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به چند گونه است؟ هر کدام را با یک مثال توضیح دهید.	دشوار	۲
۴	فرض کنید می‌خواهید دربارهٔ «عوامل مؤثر در افزایش جمعیت شهر کرج در دههٔ اخیر» پژوهش کنید. گام‌های پژوهش را با ذکر نمونه‌ای از کتاب برای هر گام توضیح دهید.	دشوار	۲

موفق باشید – خانم پویش

دانلود از وبسایت و اپلیکیشن پادرس

پاسخنامه و بارم‌بندی – آزمون جغرافیای ایران (۱) – پایهٔ دهم انسانی

مدرس: خانم پویش | درس ۱ و ۲ | جمع نمرات: ۲۰ | ترکیب سطح: آسان ۵/۵، متوسط ۸، دشوار ۶/۵ نمره

الف) درست / نادرست

ردیف	پاسخ	توضیح	بارم
۱	درست	اراتوستن واژهٔ جغرافیا را ارائه کرد.	۰/۵
۲	نادرست	تدوین فرضیه گام دوم است.	۰/۵
۳	نادرست	پژوهشگر نباید دلسرد شود و پژوهش او ارزشمند است؛ زیرا به سؤال دیگران پاسخ می‌دهد.	۰/۵
۴	نادرست	سؤال «چه موقع» به روند زمانی می‌پردازد؛ علت وقوع با «چرا» بررسی می‌شود.	۰/۵

ب) جای خالی

ردیف	پاسخ	توضیح	بارم
۱	زمین – ترسیم و توصیف	هر جای خالی ۰/۲۵ نمره (در ردیف‌های تک‌جای‌خالی ۰/۵).	۰/۵
۲	ترکیبی	هر جای خالی ۰/۲۵ نمره (در ردیف‌های تک‌جای‌خالی ۰/۵).	۰/۵
۳	طبیعی – انسانی	هر جای خالی ۰/۲۵ نمره (در ردیف‌های تک‌جای‌خالی ۰/۵).	۰/۵
۴	پیشنهادی – اندیشمندانه	هر جای خالی ۰/۲۵ نمره (در ردیف‌های تک‌جای‌خالی ۰/۵).	۰/۵

پ) چهارگزینه‌ای

ردیف	پاسخ	توضیح	بارم
۱	گزینهٔ «د»	«چند» جزو شش سؤال کلیدی نیست.	۰/۵
۲	گزینهٔ «ج»	«چطور» به سیر تکوین و تحول و زمینه‌های به وجود آمدن پدیده می‌پردازد.	۰/۵
۳	گزینهٔ «ب»	سالنامهٔ آماری، نقشه و عکس هوایی منابع روش کتابخانه‌ای‌اند.	۰/۵
۴	گزینهٔ «الف»	قطع بی‌رویهٔ درختان جنگل مازندران نمونهٔ نگاه سودجویانه است.	۰/۵

ت) پاسخ کوتاه

ردیف	پاسخ	پاسخ نمونه	بارم
۱	—	علم مطالعهٔ زمین به عنوان جایگاه انسان.	۱
۲	—	۱) طرح سؤال و بیان مسئله ۲) تدوین فرضیه ۳) جمع‌آوری اطلاعات ۴) پردازش اطلاعات ۵) نتیجه‌گیری و ارائهٔ پیشنهادها (هر گام ۰/۲).	۱
۳	—	کجا؟ چه چیزی؟ چرا؟ چه موقع؟ چه کسی/کسانی؟ چطور؟ (هر مورد ۰/۲۵؛ ذکر چهار مورد)	۱
۴	—	پرسش‌نامه، مصاحبه، مشاهده (هر مورد ۰/۵؛ ذکر دو مورد).	۱
۵	—	مکان: محل معینی که فعالیت‌های انسان در آن انجام می‌شود (۰/۵). پدیده: واقعیت یا رویداد جغرافیایی محسوس و مشهود که می‌تواند عوارض طبیعی یا انسان‌ساخت باشد (۰/۵).	۱
۶	—	زیرا اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند و بررسی جداگانهٔ آن‌ها پاسخ کامل نمی‌دهد.	۱

ث) پاسخ کامل

ردیف	پاسخ	نکات پاسخ و تقسیم بارم	بارم
۱	—	جغرافیا روابط متقابل انسان با محیط را مطالعه و بررسی می‌کند (۰/۷۵). شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست (۰/۷۵). جغرافی‌دانان از ویژگی‌های طبیعی و انسانی و روابط بین آن‌ها در جهت بهبود زندگی استفاده می‌کنند (۰/۵).	۲
۲	—	جغرافیا از یافته‌های سایر علوم استفاده می‌کند و آن‌ها نیز از داده‌ها و یافته‌های جغرافیا بهره می‌برند (۱). مثال: «با افزایش ارتفاع، دما کاهش می‌یابد» اصلی هواشناسی است؛ جغرافیا تأثیر آن را بر مکان و زندگی انسان (مصالح ساختمانی، منابع آب، فعالیت اقتصادی، گردشگری) بررسی می‌کند (۱).	۲
۳	—	دو گونه (۰/۲۵). ۱) درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها؛ مثال: کشاورزی و برداشت چای در لاهیجان (۰/۷۵). ۲) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها؛ مثال: قطع بی‌رویهٔ درختان جنگل در مازندران (۰/۷۵). تعادل محیط در مدت طولانی با عملکرد نوع اول حفظ می‌شود (۰/۲۵).	۲

دانلود از وبسایت و اپلیکیشن پادرس

۴	—	۱) طرح سؤال: عوامل مؤثر در افزایش جمعیت کرج در دهه اخیر چیست؟ (۰/۴) ۲) فرضیه: به نظر می‌رسد وجود زمینه‌های مناسب اشتغال (یا خدمات آموزشی، درمانی و تفریحی) عامل افزایش جمعیت است (۰/۴). ۳) جمع‌آوری اطلاعات: کتابخانه‌ای (سالنامهٔ آماری، عکس هوایی) و میدانی (مصاحبه با ساکنان) (۰/۴). ۴) پردازش: تجزیه و تحلیل درصد تغییرات جمعیت و شاغلان با روش‌های آماری (۰/۴). ۵) نتیجه‌گیری: بین تقاضای نیروی کار و جذب جمعیت رابطه وجود دارد؛ پیشنهاد: ایجاد صنایع کوچک در شهرهای اطراف (۰/۴).	۲

در صورت ارائهٔ پاسخ صحیح با عبارت‌های متفاوت، نمرهٔ کامل منظور شود.

دانلود از وبسایت و اپلیکیشن پادرس